

MĀ• JEĀ TĀŠ Ā~EMESLO ZLATĀ• DNO?

PondĀ•lĀ-, 14 Ā™Ā-jen 2019

Ā~kĀ; se, Ā¾e Ā™emeslo mĀ; zlatĀ½ dno, pak ale je divnĀ½, Ā¾e jich nenĀ- jak naseto a dobrĀ©ho Ā™emeslnĀ-ka abys p kdyĀ¾ najdeĀ; tak buĀ• je to neumĀ•tel a kdyĀ¾ nĀ;hodou umĀ-, tak mĀ; diĀ;Ā™ nabitĀ½ a za odvedenou prĀ;ci tĀ• pak klid pĀ™ipravĀ- i o poslednĀ- pĀ•tikaĀ•ku. Z tĀ•chto dĀ•vodĀ• se jim snaĀ¾Ā-m vyhnout, pokud to jenom trochu jde. RadĀ;ji si to sama, neĀ¾ aby to zmatlal nĀ;jakĀ½ umĀ•lec a jĀ; mu za to jeĀ;tĀ• platila.

ZasekĀ;val se mi na

domovnĀ-ch dveĀ™Ā-ch pĀ™Ā-davnĀ½ zĀ;mek a protoĀ¾e jsem mĀ•la obavy, Ā¾e jednou uĀ¾ neodemknu, vyhledala jsem na netu zĀ;meĀ•nictvĀ-, kterĀ© zastupuje firmu FAB a objednala novou cylindrickou vloĀ¾ku. MĀ•li ji na skladĀ• a tak hned druhĀ½ den jsem pro ni zajela do Prahy, do VrĀ;ovic. KdyĀ¾ uĀ¾ jsem tam byla, tak jsem se zeptala zĀ;meĀ•nĀ-ka, jestli by mĀ•li i dlouhou fabku pro dveĀ™nĀ-bezpeĀ•nostnĀ- zĀ;voru FAB 1550, ve 4. bezpeĀ•nostnĀ- tĀ™Ā-dĀ•, jak po mnĀ• vyĀ¾aduje pojiĀ;ŷovna. ChlĀ;pek byl hroznĀ• ochotnej, hned fabku pĀ™edloĀ¾il, ale Ā¾e se musĀ• upravit. NormĀ;lnĀ- fabka mĀ; jenom jednu packu, kterĀ; otĀ;Ā• zĀ;mkovĀ½m mechanismem, dveĀ™nĀ- zĀ;vora musĀ• mĀ-t fabku s koleĀ•kem, s nĀ•kolika packami, kterĀ© tam zĀ;meĀ•nĀ-k musĀ• dodateĀ•nĀ• vloĀ¾it.

Za tĀ½den jsem si ji

vyzvedla uĀ¾ upravenou a vyplĀ;zla 3.000,- KĀ•.

Doma jsem zĀ;voru

rozmontovala a v tomto momentĀ• jsem uĀ¾ byla naĀ;tvanĀ; fabka, co mĀ;im doposud ve dveĀ™Ā-ch, mĀ; pastorek se dvanĀ;cti ozuby, a ten chytrĀ;k do novĀ© fabky vloĀ¾il jenom desetikoleĀ•ko. Ty dva zuby tam chybĀ- a desetikoleĀ•ko nedokĀ;Ā¾e zĀ;voru zamknout do polohy, kdy jĀ; mohu vyndat klĀ•Ā•. ChvĀ•li jsem si myslela, Ā¾e to nĀ;jak oĀ¾ulĀ-m, prostĀ• obĀ• ramena zĀ;vory povytĀ;hnu kousek ven a pak uĀ¾ budu zavĀ-rat jenom na jeden zĀ;pad. Tak jsem to znovu rozmontovala, pak zase smontovala, klĀ•Ā• v zĀ;mku doprava i doleva bĀ•hal jak Ā;vĀ½carskĀ© hodinky a jĀ; si poklepala na rameno, jak jsem geniĀ;lnĀ-. JenĀ¾e - pak jsem chtĀ•la otevĀ™Ā-t dveĀ™e z bytu do chodby, Ā¾e zĀ;mek vyzkouĀ;Ā-m i z druhĀ© strany, a v tu rĀ;nu jsem mĀ•la po radosti. KvĀ•li povytaĀ¾enĀ© pĀ™eĀ•uhujĀ-cĀ- zĀ;voĀ™e, dveĀ™e Ā;ily otevĀ™Ā-t jenom na Ā;kvĀ•ru, protoĀ¾e ta blbĀ; povytaĀ¾enĀ; zĀ;vora u pantĀ• pĀ™ekĀ;Ā¾ela.

TakĀ¾e znovu do Prahy,

reklamovat, aĀ•koliv mnĀ• bylo jasnĀ½, Ā¾e tĀ•Ā¾ko budu dokazovat, Ā¾e jsem mu sprĀ;vnĀ• uvedla typ zĀ;vory, ale alespoĀ• ho sprdnu na dvĀ• doby, umĀ•lce. JĀ; zaplatĀ-m dalĀ;Ā-ch pĀ•t stovek a on tam snad namontuje sprĀ;vnĀ½ pastorek. Asi to tuĀ;il, narazila jsem tam na zavĀ™enĀ© dveĀ™e, z dĀ•vodu dovolenĀ©...

Tak jsem vztekle dupala po

VrĀ;ovicĀ-ch a abych se z toho alespoĀ• vychodila, Ā™ekla jsem si, Ā¾e probĀ•hnu krĀ;snĀ• opravenou GrĀ©bovkou nahoru na Vinohrady a na MĀ-rĀ;ku skoĀ•Ā-m do âĚŽĀ•Ā•kaâĚĚ.

Cestou jsem mĀ-jela tovĀ;rnu

Kooh-i-noor, evidentnĀ• jiĀ¾ mimo provoz. NedĀ;vno jsem Ā•etla, Ā¾e v likvidaci je Kooh-i-noor Hardtmuth, kterĀ½ je tradiĀ•nĀ-m vĀ½robce vĀ½tvárnĀ½ch potĀ™eb. A teĀ• koukĀ;im, Ā¾e i Kooh-i-noor Waldes, tradiĀ•nĀ- vĀ½robce kovovĀ© textilnĀ- galanterie, ukonĀ•il provoz. TovĀ;rna po zamĀ•tnutĀ-dĀ•dickĀ½ch nĀ;rokĀ• zĀ• stala v rukou lidĀ-, kteĀ™Ā- se podĀ-leli na krachu IPB. Letos na jaĀ™e objekt od nich koupila PraĀ¾skĀ; sprĀ;va nemovitostĀ- a bude ji pĀ™estavovat na rezidenĀ•nĀ- Ā•tvrĀ•.TĀ-m skonĀ•Ā-po vĀ-ce neĀ¾ sto letech svĀ•tovĀ• proslulĀ; ochrannĀ; znĀ;imka KOH-I-NOOR.

Doma jsem si na internetu

veřejně o historii továrny, o době, kdy je třeba existovali němešinci, kteří uměli své němešlo, o době, kdy jsme byli světově proslulou průmyslovou zemí.

Patentka 1896

neboli stiskací-knožka - je spojen se dvěma jímami. Prvním byl velký šesťpodnikatel bavovské formy a nefalšovaný světově král knoflíků, Jindřich Waldes, a druhým zrušením mechanik Hynek Puc, bez kterého by nevznikl automatický stroj na výrobu patentek.

Tito dva

přinovác založili společnost v roce 1902 firmu Waldes a spol. Následně ji v roce 1903 konstruktér Puc uvedl do chodu patentevratný vynález "zakládáku", tedy patentový stroj na zakládání průřezů do stiskacích knoflíků, jinak patentek, které nahradila desetiletí patentů výroby stiskacích knoflíků. A to znamenalo patentevrat v jejich výrobě, rást oblíbenosti v textilním průmyslu i u domácích úpravlenek, a tím samozřejmě i zvýšenou poptávku. Nejen u nás, ale v celé Evropě a posléze i ve světě. Výroba se rychle rozrůstala a v roce 1907 postavili novou továrnu ve Vrážovicích, které zaměstnávala 300 dělníků a záhy se stala největší v Rakousko-Uhersku.

Nejznámější

a nejprodávanější patentka se prodávala pod jménem Koh-i-noor, podle údajů nejvyššího diamantu na světě, který vážil 186 karátů. Starší pověst vypráví, že drahokam stejného jména byl umístěn v oku staroindického boha. Když kámen poprvé viděli perští dobyvatelé Indie proti slunci zvolali "KOH-I-NOOR" - šesky "hora světla".

Značkové logo

firmy "Miss KIN" vzniklo půl na lodi plující roku 1912 do Ameriky, kdy si Waldesova společnost Elisabeth Coyens šetřem vložíla do oka patentku a malá František Kupka ji změnil na plátno. Grafik Vojtěch Preissig pohotově vytvořil logo firmy.

Jak pokrokově byla konstrukce strojů mechanika Hynka Puce, dokazuje první automatický zakládáček. Tento stroj po nějakou dobu měl opravdých nikoli zjednodušených rysů, velmi širokým rozsahem adaptabilit v výrobě a totálně platí o adaptácních postupůch nástrojů, jejichž konstrukce nebyla ani v životě mnoha desetiletí patentována. Ve třicátých letech dvacátého století vyráběly Waldesovy firmy polovinu světové produkce kovových spánadel.

Waldes byl

vlastenecky založen a jeho šidovská pověst ho za okupace zasloužit ohrožovat na život. Prozřetelně ji dříve poslal svou rodinu za moře, avšak sám zůstal. Zapořil se do ilegálního odboje, ale nakonec byl zatčen a dva roky vězněn v koncentračních táborech Dachau a Buchenwald. Poněvadž peněze nesměly ani okupantům, podařilo se jeho rodině za 8 milionů korun vykoupit mu svobodu a letecky se dostal do Lisabonu.

Plavbu do New

Yorku však nepřešl, zeměmel za nevyjasněných okolností v květnu 1941 premi zakotvená lodi v kubánském Havaně.

Po válce byla firma na základě Benešových dekretů znárodněna. O tovaru Waldese přimpravili už nacisti, a proto nešlo majetek v plném rozsahu restituovat zpět Waldesovým potomkům. Jindřich Waldes se mj. věnoval celoživot sběratelství. Založil ve Vrážovicích Waldesovo museum a vlastní sbírku, ale líkalo ho také umění. Vedle knoflíků sbíral obrazy, grafiku a sochy, zejména plátna svého přítele, maláře Františka Kupky nebo grafické listy Josefa Váchala. Také zakoupil unikátní soubor gotických klenotů a sbírku, nalezenou koncem 19. století zadržovanou na Karlštejně. I přesto, že Waldesovi dávali celý majetek v restituci nezískali, věnovali tento dědictví na Karlštejně pokladě z Waldesových sbírek v roce 1995 na jeho státní a nyní je vystaven v Ústeckém muzeu.

Jindřichu
Waldesovi byla v roce 2000 posmrtně udělena medaile Za zásluhy.

Jak rozdílně proti hamounskému dědictví po Karlu Friedrichu Des Fours Walderode, za války člen Sudetendeutsche Partei...

25 let český soud
členy rodu Des Fours Walderode odmítly jako nepřítelny.

Až letos došlo k
oprávněnému verdiktu. Semilský soud, a v odvolání pak i Krajský soud v Hradci
Králově, uznaly rodu Des Fours Walderode jejich požadavky v hodnotě téměř
miliardy korun na majetku.

Tak jak vidíte, v tomto
případě klidně došlo k prolomení Benešových dekretů a k oživení precedensu.

Deeres

(Moc chytří a moc naštvaní)